

Uitgave van de Historische Kring Gende, 15e jaargang (2008) nummer 2

Ganita mare

Colofon: Op voorlaatste pagina

Deze mare is bestemd voor:

Zie enveloppe/omslag

Wethouder Bud Joosten toont het boek aan het publiek onder het toezien oog van Geert Visser.

Ganita mare

Inhoud 2008-2

2. Wat doen we nog dit seizoen. Films uit de oude Deus.
3. Verandering van e-mailadres. Verslag van de excursie Historische Tuin Lent
5. Boerderij de LOOHOF en zijn bewoners
10. Feest met ons 25-jarig jubileum
12. Jaarverslag 2007
15. Ien 't Gèndts: Rusland
17. Naamgeving nieuw zorgcomplex
21. Woonstichting Gendt
30. Overleden leden, aanwinsten en nieuwe leden
31. Colofon

Wat doen we nog dit seizoen

Vóór de grote vakantie organiseren we eigenlijk nog maar één ding: de tentoonstelling met het kersenfeest. Ieder jaar plannen wij zo rond oktober een jaarprogramma met een drietal lezingen en een excursie. Deze zijn momenteel allemaal weer achter de rug en hierna vindt u van enkele van die activiteiten nog een verslag. Ons rest nu voor de vakantie alleen nog de Kersenfeest tentoonstelling. Die zal zoals altijd weer te vinden zijn in de blauwe zaal van de Leemhof op zaterdag 28 en zondag 29 juni. Op zaterdag rond 14.00 uur is de feestelijke opening en dan zijn de foto's tot 21.00 uur te bewonderen en de volgende dag van 11.00 tot 20.00 uur. Thetis, de watersportvereniging, is de organiserende vereniging. Wij hebben daarom ook een klein deel van de tentoonstelling aan het zwemmen, waterpolo etc. gewijd. Het thema is echter 40 jaar Zorg voor Wonen met een foto-overzicht van de inmiddels 40-jarige Woonstichting Gendt.

Films uit de oude Deus

Verslag filmavond donderdag 14 februari 2008
Op donderdagavond 14 februari gaan we naar Café de Klok voor de filmavond van de Historische kring. Het is weer vol, nog drukker dan de vorige keer. We moeten zelfs stoelen uit het café halen. Voor deze avond is een selectie uit onze films op dvd gezet. De techniek met beamer en groot scherm levert dus geen probleem op. Geert Visser geeft vooraf een korte uitleg over het verloop van de avond. Er worden totaal drie filmpjes vertoond met voor de pauze de oudste beelden van Gendt uit 1949.
We bekijken eerst de noodwoningen aan de

Zandvoort. Verder zien we Huub Berning, tante Tietje, de scheepswerf en het wijkgebouw. Het is niet moeilijk te raden wat er in het wijkgebouw gaande is, want alle kinderwagens staan voor de deur geparkeerd. Wat volgt is de plaatselijke middenstand, zoals het Witte Paard, de timmerfabriek van Heck en de A.B.T.B. en ook nog de jongens- en meisjesschool. Aan het einde van de eerste film kijken we nog naar het 450-jarige

De oude auto van Eltink naast de fornuisketel

schuttersfeest. Verenigingen trekken voorbij op het oude voetbalveld, voor de Poelwijk. Er komen leuke reacties uit het publiek, vooral als iemand herkend wordt of als er plotseling een familielid te zien is. Grote hilariteit ontstaat bij beelden van de brandweer in actie; er komt niet veel water uit de slang, maar uit een lek komt een flinke straal.

Na de pauze kijken we naar de opening van 'Gendt 750' door Niek van Alst en de onthulling van het prachtige kleed met het Wapen van Gendt. Helaas zitten hier wat onscherpe beelden tussen. Ten slotte bekijken we beelden met interviews door Dini van de Bergh tijdens het Kersenfeest van 1984. Zij sprak twee dagen lang met mensen achter de kramen van de braderie. Zij deed dit op bijzondere wijze waarbij mij vooral het stukje met Jan van Driel is bijgebleven. De beelden gaven hem precies weer zoals ik hem me herinner.

Wanneer er nog een kort moment pauze is om de mensen die niet te laat naar huis willen, te laten gaan, is er niemand die opstaat: ze willen het allemaal afkijken.

Ria Schouten

Verandering van e-mailadres

Een aantal van onze leden, waarvan het e-mailadres bekend is, krijgt kort voor een lezing of excursie een nieuwsbrief om ze nog even aan onze activiteit te herinneren. Maar de nieuwsbrief komt soms niet aan omdat in de tussentijd het e-mailadres veranderd is. Als u geen prijs stelt op

de nieuwsbrief, hoeft u verder niets te doen, maar wilt u anders wel uw e-mailadres of verandering van e-mailadres aan ons doorgeven? Het adres is: historischekringgente@betuwe.net

We hebben trouwens weer heel wat nieuwe foto's op www.historischekringgente.nl staan. Een kijkje waard!

Verslag van de excursie naar de Historische Tuin in Lent op zondag 18 mei 2008

Paul Schoenmaker van de Historische tuin vertelt ons onder het drinken van thee, koffie of zelfgemaakt appelsap over de vroegste en recente geschiedenis van Lent. Een aantal jaren geleden

De ingang van de Historische Tuin Lent.

bouwen en bij daaraan voorafgaand archeologisch onderzoek is veel gevonden. Dat wordt voor een deel in het museum ter plaatse getoond. Het was gouden grond want men kon geen schop in de grond steken of er zat wel wat. Men wist al dat Lent vóór de jaartelling bewoond was, maar nu bleek dat er al die tijd een ononderbroken agrarische traditie is geweest.

Van tabak tot sla

Rond 1800 was de Waal de grens tussen Frans en Nederlands gebied. Er heerste armoede en meestal trekken de mensen dan naar de stad. Nijmegen was echter een vestingstad; lag tussen de wallen en was met 30.000 mensen vol. Zo vestigde men zich in Lent en ging tabak telen. Hun specialisme was het telen van de schutbladen van sigaren. Daar zat een goede boterham in. Rond 1850, ten tijde van de stoomscheepvaart, kwam de tabak steeds meer uit verre landen, omdat deze tabak volgens zeggen geuriger en smakelijker was. Toen ging men over op het telen van groenten. Voor de rijke Nijmegenaren stonden de Lentse telers op het tweede plan. Tot de Lentse tuinbouwers in de bakken waar ze eerst de tabaksplantjes teelden, groenten plantten. In de maanden buiten de buitenteelt om als er nergens sla of dergelijke was, kochten ze toen maar al te graag. Kersen, appels en peren waren er in de 17^e eeuw ook al. Verschillende soorten en rassen op een bedrijf, zodat die achter-eenvolgens rijpten en dus het werk en de afzet werd gespreid.

had Nijmegen Lentse grond nodig om huizen te

Geregistreerd museum

Met Paul Schoenmaker bekijken we de platte bakken. De eerste werden gemaakt van hout, later van baksteen en nog later van betonnen elementen. Op alle bakken passen de bekende Lentse ramen. Deze zijn groter dan de landelijke en hebben spijlen. De restanten radijs en sla zijn net uit de bakken gehaald en nu staan er perkplanten in. De koude kas is voor druiven, ze hebben een heel oud ras, de Frankenthaler een mooie grote blauwe druif.

De moestuin bestaat uit smalle akkertjes met bessenstruiken en fruitbomen. In de bongerd staan veel verschillende soorten en rassen; in

grote cactussen die vanouds in Lent worden geteeld. Een paar van ons kunnen het niet laten om een plantje of Lentse bloemkool mee te nemen waarna we huiswaarts gaan, na deze, met een opkomst van ongeveer 40 mensen, geslaagde excursie.

Ria Schouten

februari geeft er zelfs iemand een snoeicursus. Ondertussen komen we langs de dierenren, waarin kalkoenen, kippen, eenden, geitjes en een varkentje lopen. Omdat het zonnig maar nog behoorlijk fris is gaan we gauw naar het museum.

Op 16 mei heeft wethouder Depla aan de Historische tuin een bordje met de registratie als museum uitgereikt. Musea moeten voor het verkrijgen van registratie aan bepaalde voorwaarden voldoen. De vlag kon uit. In de huiskamer van het museum vinden we de enig echte rookstoel en de kolenkachel, de slaapkamer met wieg en niet te vergeten, de po. Op de deel staan allerlei werktuigen van mollenklem tot eg en ploeg.

Maar laten we vooral de archeologische vondsten niet vergeten, zoals "De Tenenzuigers", een dubbelgraf uit de 5^e eeuw voor Christus dat is gevonden aan de Steltsestraat in Lent; zo genoemd vanwege de houding waarin twee skeletten liggen. Alle spullen zijn afkomstig uit Lentse bodem.

In de bloemenkas met potplanten en kruiden is het lekker warm. Stekken worden er gekweekt, kuipplanten kunnen er overwinteren en ook de

Boerderij de LOOHOF en zijn bewoners.

Boerderij de Loohof met de akkers is gelegen in het buurtschap Flieren. De namen Loohof en Flieren zeggen al veel over dit gebied. Het zal vroeger zeker een bosrijk gebied zijn geweest. De boerderij is hier aan de rand van de voormalige bebossing gebouwd. De akkers en boerderij worden gescheiden door de Linge, waardoor er al eeuwen gebruik moest worden gemaakt van een brug. Het valt ook op dat de boerderij gebouwd is op een verhoging in het terrein. Toen er

nog geen dijken waren, liep bij hoog water regelmatig een groot gedeelte van Gendt onder water waaronder ook Flieren. Bij iedere overstroming werd er slib aangevoerd en zo ontstond er een oeverwal van vruchtbare grond.

Deze door de Waal en de Rijn opgeworpen hoogte was geschikt voor bewoning. Er zijn veel sporen uit de Romeinse tijd aangetroffen zoals potscherven, munten en fibula's. De boerderij was van oudsher een hallehuisboerderij, die later is verbouwd tot T-boerderij.

De Loohof met zijn terrein is voor Gendt van grote historische betekenis.

De toegang naar de Loohof

Loohof voor het eerst vermeld

De eerste vermelding van de Loohof is al in het jaar 1719.

In het verpondingscohier in de rechtelijke archieven (dat is een belastinglijst, waarop de onroerend goed zaken staan vermeld) komt de Loohof al voor.

De moestuin voor de boerderij

Een korenveld naast de boerderij

Taxatie van de Loohof

In 1768 is er een taxatie van de Loohof.

Freule J.E. Baronesse van Balveren en haar drie broers, woonachtig in Nijmegen en Weurt geven aan het gericht van Gent en Erlecom te kennen: *'hoe op 31 maart 1768 is coomen te overlijden tot Driel in Overbetuwe den Hoogwelgeboren Heer Adolph Baron van Balveren, Heere tot den Oldenhof, onder andere nalatende ten behoeve' van*

zijn broers en zuster voornoemd. *'Eerstelijk Een-en Bouwhof, bestaande in huis, hof, schuur, duijf-huis, backoven, cum anexen boomgaard, bouw en weylant tesamen ongeveer dartig mergen'* (ruim 26 ha). In diezelfde tijd had Cornelis van Eimeren de Loohof in pacht van deze baronesse. Cornelis van Eimeren was getrouwd met Anna Jansen. Beiden waren geboren in Gendt.

In 1785 komt Stoffel Kraaijkamp uit Opheusden naar Gendt. Hij was getrouwd met de weduwe Anna Hendrika Troost uit Valburg. Ze gingen op de Loohof wonen.

Anna was al eerder getrouwd geweest met Hendrik Breunissen uit Elst, waar ze drie kinderen van had. Hendrik Breunissen was in 1784 overleden. Stoffel en Anna kregen samen nog acht kin-

deren. Stoffel Kraaijkamp overleed in 1805; hij was landbouwer op de Loohof en schepen in Gendt.

In 1839 overleed Anna Troost. Zoon Derk was dan nog op de Loohof. Op 26 april 1846 kwam Derk te overlijden.

Lies op de deel bij de koeien

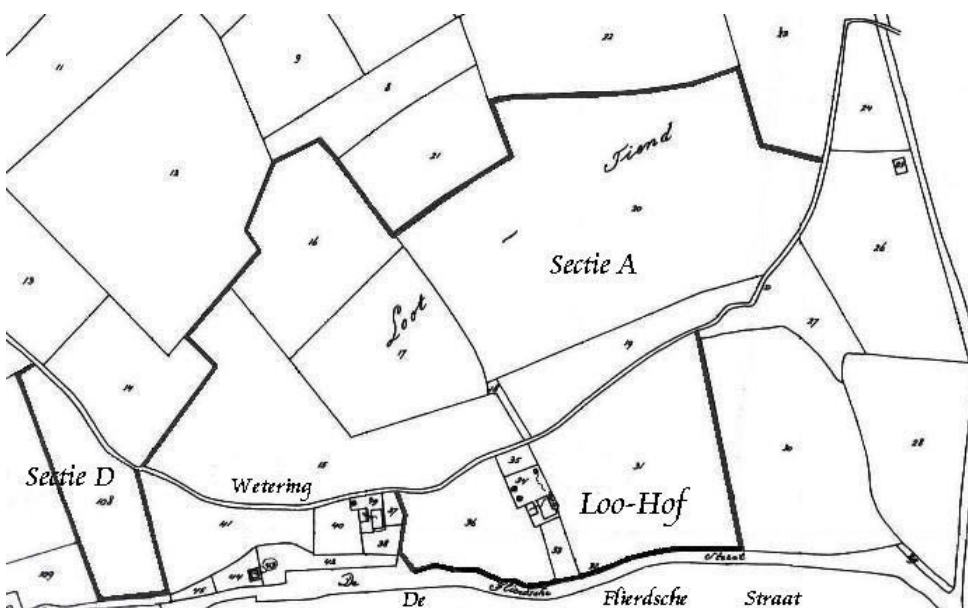
Het achterhuis, bakhuis en mestvaalt

Hermanus Terwindt

Daarna werd Hermanus Lambertus Terwindt (steenfabrikant), die gehuwd was met Wilhelmina Clazina van Heukelom, eigenaar van de Loohof. Waarschijnlijk heeft Terwindt rond 1850 de hallehuisboerderij laten verbouwen tot T-boerderij.

Hermanus Terwindt woonde toen op 'De Munikhof' in Gendt en had daar ook het kantoor van de steenbakkerijen samen met Jan Arntz, ook steenfabrikant. Hermanus was van 1851 tot 1859

wethouder in Gendt en van 1849 tot 1866 president van de Vincentiusvereniging. In 1859 vertrok hij naar Nijmegen. Daar werd hij in 1869 gekozen tot lid van de gemeenteraad van Nijmegen en in 1879 tot wethouder. Hermanus en Clazina hadden een zoon Marie Johannes Aloysius, die na het overlijden van Hermanus in 1892 het totale vaderlijke bezit erfde. Marie Johannes Aloysius Terwindt woonde toen in Brussel.

Kaart uit 1832

De dik omlinjde percelen waren in 1832 van de Loohof

Het perceel sectie D.108 Fliedsche Straat-Wetering was in 1832 ook van de Loohof evenals nog 1 perceel in de Zandvoort en 3 percelen, 1 huis en erf aan de Haastersestraat.

Totaal: 38.44.10 ha

Omstreeks 1860 pachtten Friedrich Thissen en Anna Maria Looock de Loohof van Hermanus Terwindt. Friedrich en Anna waren geboren in Till en Hau, Duitsland en hebben een jaar in Materborn bij Kleef gewoond, waar hun eerste kind werd geboren. Ze woonden en werkten 25 jaar op de Loohof en er werden in die tijd nog elf kinderen geboren. In 1885 vertrok de familie

Thissen naar Noord-Amerika

De familie Thissen was goed bevriend met de familie Terwindt. Drie kinderen van Thissen hebben zelfs de voornamen van de Terwindts gekregen, Clazina Wilhelmina (1862) Hermanus Lambertus (1863) en Johannes Aloysius (1865).

V.l.n.r. Lies Lenderink.
(non) Thissen, de latere
bisschop Niënhaus, (non)
Thissen en Gerardus Len-
derink.

De zusters zijn nazaten
van de vroegere bewo-
ners, de fam. Thissen,
van de Loohof

Het geslacht Lenderink

In 1858 trouwde Gerardus Lenderink, afkomstig uit Wehl met Johanna Roelofsen uit Gendt. Ze gingen in buurtschap Flieren wonen in boerderij 'De Klittershof'.

Boerderij de 'Klittershof' was van Johannes Michiel Roukens, een advocaat uit Arnhem.

Ook Berendina, zus van Gerardus Lenderink, kwam naar Gendt en trouwde met de broer van

Johanna: Theodorus Gerardus Roelofsen.

Johannes Hermanus Hendrikus, zoon van Gerardus Lenderink en afkomstig van boerderij 'De Klittershof', huwde in 1886 met Elisabeth Gerarda Maria Apollonia van Gendt. Ze pachtten boerderij de Loohof van Hermanus Terwindt. Toen Elisabeth in 1893 overleed, hadden ze samen vier kinderen waarvan er een was overleden.

1886

Cum dispensatione in tertio gradu equali consanguinitatis
Die 24 februarii matrimonio juncti sunt coram me G. v. d. Past.
Johannes, Hermanus Hendrikus Lenderink
et Elisabeth, Gerarda Maria Apollonia van Gendt.
Testes Martinus Roelofsen et Theodorus van Gendt

Aan het paar Johannes Hermanus Hendrikus Lenderink en Elisabeth Gerarda Maria Apollonia van Gendt werd op 24 februari 1886 dispensatie voor het huwelijk verleend in verband met bloedverwantschap in de derde graad.. Pastoor Gerardus van Woerkom gaf toestemming.

Johannes Lenderink

Begin 1896 trouwde Johannes voor de tweede maal met Theodora Sterk van boerderij 'De Lootakker'. Uit dit huwelijk werden twaalf kinderen geboren waarvan er vier als kind zijn overleden.

Gemengd bedrijf

Uit gegevens blijkt wel dat er altijd een gemengd bedrijf geweest is: fruitteelt, veeteelt en akkerbouw. Johannes Lenderink had koeien en fokte ook nog paarden (het Groninger paardenras). Diezelfde paarden werden ook voor de ploeg gespannen om de akkers te bewerken. De stieren zorgden voor het eigen nageslacht, maar waren ook actief voor vele kleine Gendtse boeren.

Theodora Lenderink-Sterk

Ook bieten en enkele graansoorten deden het goed op de Flierense grond. Op het bedrijf waren voldoende arbeidskrachten. Het gezin Lenderink bestond uit elf kinderen

In 1912 kocht Johannes Lenderink de Loohof van Louis Terwindt (eerst Aloysius genoemd). Zoon Johannes Carel trouwde met Catharina van Gendt en bouwde in 1932 een huis op perceel no. 36 van de Loohof. (kadastrale atlas 1832)

*De jonge Louis Terwindt
waarvan Johannes Lenderink
de Loohof kocht in 1912.*

Johannes Lenderink overleed in 1925 op 65-jarige leeftijd. Theodora Lenderink-Sterk bleef achter met een groot gezin. In 1953 kwam Theodora te overlijden op bijna 80-jarige leeftijd. Gerardus, Bernardus en Elisabeth bleven als vrijgezel op de Loohof achter.

Elisabeth was de laatste bewoonster van het geslacht Lenderink van de Loohof.

Gerardus Lenderink

Bernardus en Elisabeth

In 1997 kocht de familie Kuijer de Loohof. Na een grootse verbouwing gingen Jos en Corry Kuijer met hun kinderen op de Loohof wonen.

zouden graag meer willen weten over de hekpijlers van de inrijpoort (LOO HOF). Mocht u informatie daarover hebben, laat het dan even weten bij de redactie van Ganita Mare.

De familie Kuijer en de Historische Kring Gente

Boerderij de Loohof na de restauratie in 1999

Foto's: Henry Schrader, Fam. Lenderink, Henk Klaassen.

Samenstelling: Henk Klaassen

Feest met ons 25 jarig jubileum

‘Ik nuumde het Ekskota, ‘k Wit nog hoe het smiek in de zon en da’j der goed van bökse kon’
Er ging een golf van herkenning door de volle zaal De Herberg toen Dick van Altena dit refrein van zijn lied Ekskota zong. Alle aanwezigen konden er zich nog alles bij voorstellen. Iedereen zag weer in gedachten de grote beugelfles Exota.

Dick van Altena

Op zaterdag 8 maart presenteerde de Historische Kring Gente haar jubileumboek *Gendt tussen stad en dorp*. Tegen twaalf uur wapperde de kringvlag al bij Boerstal. Alle leden waren via Ganita Mare uitgenodigd plus de schrijvers van de artikelen alsook de wethouder van cultuur Bud Joosten om van 15.00 tot 17.00 het 25-jarig jubileum en de presentatie van het jubileumboek mee te vieren. Ook Dick van Altena, die van oorsprong countryzanger was, maar de laatste jaren bekendheid geniet vanwege zijn mooie Betuwse liederen in dialect was gevraagd om op te treden en zijn liedjes leken wel gemaakt voor een historische kring en scoorden goed bij de volle zaal.

Het was op die dag op de kop af 25 jaar geleden dat Wim Alwicher en Frans van Driel bij de notaris in Huissen de oprichtingsakte van de kring ondertekenden. En dat de geschiedenis van de eigen woonplaats bij de Gendtenaren aanslaat, blijkt uit de sterke groei van het aantal

leden. Die begon in al in 1993 toen de kring een eigen onderkomen kreeg aan de Markt. Nu bedraagt het aantal leden al ruim 500. Dat vertelde de voorzitter, Geert Visser, allemaal tijdens zijn inleiding en ook hoe de Historische Kring Gente als een soort Harry Potter uit de kast is gekomen en nu de riant Villa Ganita als kringgebouw heeft. Geert overhandigde een ‘eerste’ exemplaar aan de wethouder maar wel met de mededeling dat dit niet het eerste boek was, maar het tweede. Het eerste boek had Geert zelf al doorgebladerd.

De liedjes die Dick van Altena tijdens de presentatie zong, sloten prachtig aan bij de inhoud van het boek en zeker bij het ‘dialectwoordenboek’ dat Harrie Scholten gemaakt heeft. En *bökswaoter* staat in het woordenboek: *Toe gazeuze ien zwang kwam, wier die al gauw bökswaoter ge-nuumd*. Behalve bökswaoter staan er nog 1054 woorden in het Gendts in het boek. Het artikel met de dialectwoorden is een van de twintig bijdragen die in het kloeke boek staan.

Een PowerPointpresentatie van Henk Klaassen toonde tussendoor in vogelvlucht de essentie van ieder artikel met een zestigtal van de ruim 250 afbeeldingen die het boek sieren.. De schrijvers werden allemaal met een boek verblijd: de auteurs van buiten kregen het boek van Geert Visser/Yvonne de Boer en de schrijvende bestuursleden zelf uit handen van cultuurewethouder Bud

Geert Visser, voorzitter van de historische kring tijdens zijn speech

voor ons op hetzelfde stukje grond geleefd en gewerkt hebben, hoe zij reageerden op voor- en tegenspoed, hoe zij oplossingen zochten voor hun problemen.

Het was een geslaagde middag die voorbij vloog en waarvan de volle zaal met zo'n 150 mensen duidelijk genoot. Yvonne de Boer die alle onderdelen aan elkaar gepraat had, vroeg tot slot als een soort variatie

Joosten. Deze hield zijn speech in dialect en prees de kring, omdat ze met veel eigen auteurs zo'n prachtig boek kon uitgeven, zonder dat het de gemeente handenvol geld kostte. Bommel en Huissen gingen Gendt qua boek al voor en daardoor was het geld praktisch op, maar hij was blij dat nu ook Gendt een eigen boek had, want 'Gendt hing aan de letste mem', zo memoreerde hij dat.

En een prachtig boek is het geworden met meer dan 250 afbeeldingen, waarvan veel foto's van bekende en (nog) onbekende Gendtenaren, die de tekst verlevendigen. De artikelen zijn geschreven door leden van de Historische Kring Gente en door 'buitenstaanders' die goed op de hoogte zijn van de Gendtse geschiedenis.

Gendt tussen stad en dorp nodigt uit om in te bladeren en een beetje te grasduinen. Maar misschien ook om iets van te leren. Hoe generaties

op het bekende programma om "Boer zoekt kopers" en daar werd na afloop gretig gevolg aan gegeven. De mensen stonden ervoor in de rij.

De bestuursleden van de historische kring mochten meteen na afloop van het feest en in de dagen daarna veel mondelinge en af en toe ook een schriftelijke felicitatie ontvangen. Iedereen was ontzettend enthousiast over de feestelijke presentatie en het mooie boek. Een kleine selectie eruit:

Lieve mensen,

Jullie hebben het hem toch maar weer geflikt, een prachtige presentatie van jullie nieuwe boek "Gendt tussen stad en dorp." Mooie middag prachtig geheel. Als dank daarvoor het lied van Dick v. Altena "de Betuwelijn". Speciaal voor Yvonne. Nogmaals dank voor jullie inzet. Leo en Wilhelmien Schennink.
(En Leo stuurde per e-mail ook een audio-opname van het protestlied dat Dick van Altena ook op die middag zong over De Betuwelijn.)

Zojuist pak ik het schitterende boek van jullie kring uit. Het ziet er geweldig uit, uiterst veelzijdig en met veel bijzondere foto's. Ik voel mij bij het doorbladeren weer helemaal kind in Gendt. Hulde voor het hele bestuur! Ik zal het met veel plezier gaan lezen en er veel reclame voor maken. Dat belooft wat met het 50 jarig jubileum. Vriendelijke groet, zalig Pasen en goed Paasvuur (of bestaat dat niet meer?) Maria Arends

Uw fantastische jubileumboek is een complete verrassing wat betreft de voortreffelijke grafische uitvoering op een kloek formaat, de keuze van themata waarbij U zich niet tot Gendt beperkte en de uitwerking van die onderwerpen in goed verstaanbaar Nederlands. Door een keur van specialisten. Een aanwinst voor de geschiedenis van de Over-Betuwe. Chapeau!
M.A.G.M. Schenkels, Historische Kring Lent

Nog iets dat ons bij bleef:

Geert Visser was bij de Vonkenmorgen enkele bestelde boeken gaan afleveren. In een klas kwam toevallig het verdwenen kasteel van Hulhuizen ter sprake, dat Geert in het boek beschreven heeft. Een jongen uit die klas, afkomstig uit Hulhuizen, was benieuwd of hij soms op de plaats van het kasteel woonde. Helaas voor hem was dat niet zo. Maar niettemin stond hij even later op eens met zijn moeder in Villa Ganita voor ons. Sem v.d. Hijden, zo heette hij, wilde van zijn eigen, gespaarde zakgeld het boek wel kopen, mits het mooi genoeg was, dat zei hij er wel bij. Hij dacht nog, omdat hij andere boeken in onze vitrine gezien had, dat het hooguit € 6,- kostte. Dat moest lukken. Helaas voor hem moest *Gendt tussen stad en dorp* toch echt twintig hele euro's opbrengen. Nadat hij het inzagexemplaar uitgebreid bekeken had, bleek het boek toch zo mooi, dat hij zelfs dat er voor over had en dat hij dat zelfs nog in de portemonnee had. Een dergelijke historicus in den dop is zeldzaam. Dat is wat voor onze historische kring. Was hij maar vast tien jaar ouder. We kunnen bijna niet wachten.

Jaarverslag 2007

Het is al lastig, als je moet bedenken wat je gisteren gedaan hebt. Nog moeilijker is het om te vertellen wat je vorige maand of vorig jaar gedaan hebt. En dat is nou net wat een jaarverslag wil en moet doen. Dan komen alleen de meest bijzondere dingen direct bij je naar boven met als eerste de voorbereidingen voor ons boek. Daar zijn wij heel druk mee geweest en dan ook tegelijk met de viering van het 25-jarig bestaan van onze kring, want het een hoorde bij het andere. Wij kwamen extra vaak bij elkaar en hadden overleg over het geld dat daarvoor nodig is, over het vinden van sponsors; wie zouden wij vragen om een verhaal voor het boek te schrijven en waarover, welke drukker en welke vormgever moesten we benaderen, moesten wij onze leden het bij voorintekening voor een leuke prijs aanbieden? Daarbij kwam nog ons jubileum. Moest het een receptie of een feest worden. Wie zou de muzikale omlijsting verzorgen? Het resultaat is bekend. Inmiddels ligt er een prachtig boek van

In Boerstal vierden we ons feest. Boerstal viert zelf in 2008 hun 100-jarig jubileum

ons in de winkel en al bij menigeen thuis en kunnen we terugkijken op een gezellig en geslaagd feest met een hoop aanloop. Maar met dit gelukkige resultaat komen meteen ook droevige herinneringen naar boven: ernstige ziekten in de naaste familiekring van enkelen van onze bestuursleden en oud-bestuursleden en zelfs sterfgevallen. Het is in dat opzicht toch een moeilijk jaar geweest en alles is nog niet achter de rug.

Na meteen de twee zaken genoemd te hebben die echt een stempel op vorig jaar gedrukt hebben, moet je voor meer praktische details toch de agenda, verslagen van vergaderingen en brieven en e-mails uit 2007 raadplegen. Want dat we met dhr. W. Zwartkruis als vertegenwoordiger in de

monumentencommissie van Lingewaard zitten en dat onze bestuursleden deelnemen aan het Cultureel Platform, waarvoor we ook workshops voor schoolklassen organiseren (dit jaar een workshop Ontdek je Plekje en een workshop PowerPoint over de Steenfabricage), het Cultureel Historisch Platform en de commissie Open Monumentendag, de straatnamencommissie etc., dat mag als bekend worden verondersteld.

Wat hebben we extra gedaan? Ferdinand van Hemmen informatie aangeleverd voor zijn dijkproject en gegevens over oude kerkenpaden aan gemeente geleverd, want de gemeente wil die in ere herstellen en enkele studenten van alles verteld over de Gendtse Waard, want Gerard Janssen zat ook in de commissie Ruimte voor de Rivieren. Verder werkte Gerard een plan uit om de straat Huis te Gendt op te knappen, gekoppeld aan de verplaatsing van de wapenleeuwen. Ze staan nu nog voor ons kringgebouw maar moeten dan verhuizen naar hun oorspronkelijke plek van heel

voor de zomervakantie naar de Steenfabriek De Zandberg. Onze vrijwilliger Henk Leensen was een perfecte gastheer. Hij ontving ons met koffie en thee, leidde ons rond langs het hele fabricageproces en had na afloop nog een zelfgemaakt presentje voor iedereen. Voor de Open Monumentendag in Gendt hadden we twee koren als muzikale omlijsting, een tentoonstelling over oude Gendtse gebouwen en Jumpstyle Gendt vooreen jumpoptreden voor de jongeren gecharterd. Meteen bij die gelegenheid is de tentoonstelling van Robert Braam van zijn collectie Tweede Wereldoorlogspullen in de kelder geopend, in aanwezigheid van zijn Re-enactmentgroep en met veel publiciteit in de pers. Deze tentoonstelling zal gedurende langere tijd bij ons te zien blijven en trekt ook jong publiek als schoolklassen. Dat is toch weer wat anders dan de wat oudere genealogieliefhebbers die vaste klant bij ons zijn.

Verder hebben wij in 2007 enkele jubilea van lokale verenigingen meegevierd, de regiobijeen-

Leerlingen van het OBC bezig met de PowerPoint presentatie over de steenfabricage

Henk Leensen geeft uitleg over het productieproces in De Zandberg

vroeger bij de toegang naar Huis te Gendt. Het gaat ons wel aan het hart, maar het wijkplatform wil het graag en het is per slot van rekening de historische plek. Er moet alleen nog geld voor gevonden worden. Gerard heeft samen met Henk Klaassen ook een voorstel gedaan voor nieuwe namen voor de nieuwbouw en diverse afdelingen van zorgcentrum St. Jozef en dat is prima ontvangen. Henk Klaassen heeft met kleine hulp van mij bij de tekstjes weer een gezellige kersenfeesttentoonstelling georganiseerd met als thema 'Gendts Allerlei'. Samen met Geert Visser verzorgde hij voor ons een dialezing over oude en nieuwe gebouwen in Gendt en hij maakte samen met dhr. Lukassen de huisletters 'Villa Ganita' naar een ontwerp van Gerard Janssen in koper boven onze ingang, waardoor een langgekoesterde wens nog betaalbaar in vervulling ging.

Een van de drukste excursies ooit hielden we kort

komst van Gelders Erfgoed bijgewoond, de onthulling van het kunstwerk bij De Strang gezien en een seminar over websites van onze provider bezocht en daar weer wat van opgestoken om de onze nog aantrekkelijker te maken. Wij proberen die nu dus steeds actueel te houden en er ieder keer nieuwe foto's op te zetten. Omdat we van een groot aantal leden hun e-mailadres gekregen hebben, houd ik die nu d.m.v. een nieuwsbrief van onze lezingen en excursies en nieuwsfeiten op de hoogte, zoals ook bij de lezing van Ferdinand van Hemmen over het Pannerdensch Kanaal. Dat Kanaal bestond vorig jaar 300 jaar en wij schonken er als eerste direct in januari aandacht aan. Konden meteen alle mensen die kwamen onze tentoonstelling in de hal nog zien ter ere van Gelderland 1900-2000.

Wij hebben achtergrondinformatie geleverd voor

en daarom hebben wij aan het eind van het jaar als grote klapper een groot gat geslagen in het met veel zorg gespaarde geld door de uitgave van Gendt tussen stad en dorp. De schatkist is leeg en het zal weer veel inzet vragen om alvast de bodem weer te gaan bedekken. Maar met een beetje hulp moet dat lukken en ... de koffie blijft klaar staan al moeten we die van thuis meebrengen.

Yvonne de Boer

een nieuwe boek over lokale culinaire specialiteiten en voor een KRO quiz over historische, lokale bijzonderheden. Wij hadden al informatie gegeven aan Teleac betreffende de achtergrond van Joris Linssen t.b.v. het programma Verre Verwanten. Wij zijn naar de opnames van het programma geweest om te zien hoe alles uitgewerkt werd. Daardoor is Gendt ook weer even in het spotlicht gekomen. Helaas is minder dan we dachten uitgezonden over Warenhuis van Driel, waar de grootouders van Joris woonden en dat nu, ondanks veel tegenstribbelen en publiciteit van ons (daarvoor kwamen we zelfs op TV Lingewaard), toch niet op de monumentenlijst is gekomen. Voor een onderzoek naar planten in waterputten van een wetenschappelijke organisatie hebben wij verteld waar die in Gendt mogelijk te vinden waren.

Bijna al onze filmpjes zijn door de AVAG, een officiële provinciale instelling, intussen op dvd overgezet. Daardoor kan het oude, unieke materiaal, dat nogal kwetsbaar is, opgeslagen blijven en kunnen wij stukjes uit de dvd's laten zien.

Wij hebben intussen onze leden gevraagd ons een machtiging voor afschrijving van het abonnementsgeld te verstrekken, omdat acceptgiro's steeds meer kosten en een groot aantal heeft daaraan gevolg gegeven. Onze bidprentjes worden in de computer ingewerkt; een prima aanvulling op ons steeds uitdijende genealogiebestand. Vragen en enquêtes van landelijke en regionale instellingen zijn beantwoord en er komen ook steeds allerlei vragen per e-mail en telefoon binnen, die wij proberen naar tevredenheid te beantwoorden.

Wij hielden een inbrengavond voor onze leden en werden inderdaad enkele aanwinsten rijker. Ons ledenbestand is nog steeds groeiende (wij mochten midden vorig jaar ons 500ste lid noteren) en dat is best wel knap, want omdat wij veel oudere leden hebben, overlijden er ieder jaar weer enkelen. Wij doen blijkbaar toch veel goed

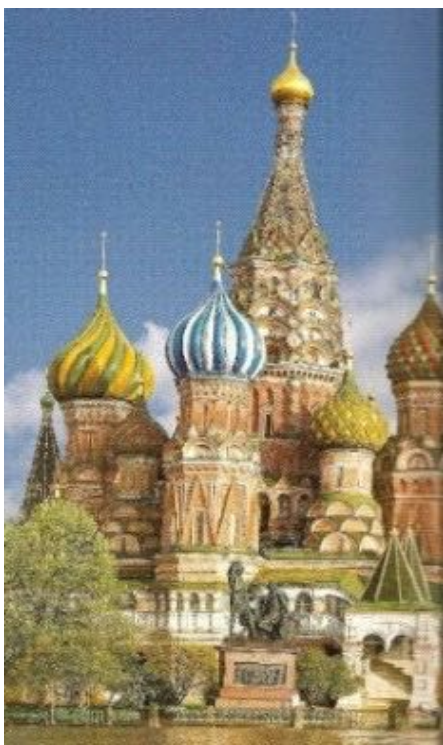
Het grappige kunstwerk bij De Strang

Ien 't Gendts: Rusland.

**Ge lèès toch nog egel hard op, ja toch?
Disse keer is 't eigenlijk vur vulwassene.
Dus zonodig 'n beetje zachter leze,**

Ge kun 't gleuve of nie. Mar ik zie vlee jaor nor Rusland gewès!

Ge meug tur grös van schrikke. Want da deej ik ok toe ze mien vroege, of ik mee wou. Mar muddeen doch ik ok aon Bjènd, ge wit wel diejne wor ik 't zowat elke keer èkkes over hè op 't la-

De Basileuskathedraal in Moskou

otste blad van de Ganita mare. Now, die Bjènd zei ins 'n keer, toen hi'j 't over vakantie ha: "Ja, wor zouj toch hèn?" Now dat doch ik èrs dus ok, want 't is toch wel èkkes 'n beetje wieder wèg as Fliere, de Kommerdick of Hulleze. En nor da'k mien geldkis geraodpleeg ha zei ik "Ja,

da liek mien wel wat. Wied wage wèg is ok wel-lus aorig".

Ik wil ollie now niet aon 't schrikke make mèt 'n vakantiehaol, mar 't alleen mar èkkes hèmme over de dinge die dur zo'n bit je umhèn mee te make hadde. De vrollie van 't Gendtse reisbureau Globe vonden 't allemól ok "Hartstikke Leuk!" en ik moch vezekeringsbewieze, geldig paspoort en 'n appart formulier ienvulle mè van alles en nog wat. Vurral da'k nooit 'n boef was gewès. Nor 'n wèèk of vier was alles diffenetief.

'n Bjuurman broch ons smers al um kwart over vijf nor Èls, wor vanaf we mèt de trein nor Schjphol gereje wiere. Alles verliep beheurlijk vlot. Toen 't vliegtuug bove ien de loch was, zei de kjèl die ien de stoewl vór mien zat tegen zien reisgenote: "Nu staat het vliegtuig stil in de lucht. De aarde draait en dus komt Moskou van-zelf deze kant op". Ge zou 't hors nog gleuven ok. We kregte te heure da onze groep uut 28 persone beston. As ge homo of lesbies was, dan mos

ge da nie naovetèlle aon de douane. (Alleen ien 't Nederlands, aj wou, want da vestaon ze dor toch nie.) en we moste ok nog 'n furmulierukke ienvulle dat de piloot prongeluk nie bi'j zich had. Kiek ok mar us èkkes op 't furmulierukke da op ware grutte op dit blad stee. Zo'n papiereke kreeg iedereen bi'j aankoms ien 'n joekel van 'n hal mè van die gladde vloere en trappe van geglaazuurde gèlige tegels en één töffeltje wor die papierekus op lage. Vèrder gin toffel en gin stoele en niks anders.

't Was 'n koddig gezich um zo'n kwak minse op de hukes of knieje op vloer en traptrèje te zien zitte um 'n ondergrond te hèmme, um de boewl met 'n balpen iengevuld te zien kriege.

Affijn, toe we allemol vurbi'j de douane ware, moste we wachte op 'n vur ons bestèlde bus, die ien de stroom van verkeer nor ons op wèg was.

Aj vanwège 't verkeer en bi'j nat weier mo wachte is da nie zo aorig. We hadden toch nog geluk da we onder 'n viaduc konne schule vór de rège en mar 'n klein half ureke geduld moste hèmme.

De bus die stopte was nor onze mening mè zien

"Б" (Выезд/Departure)	
Российская Федерация Russian Federation	Республика Беларусь Republic of Belarus
Миграционная карта Migration Card	Серия/Serial № 46 07 7197081
Фамилия/Surname (Family name)	
Имя/Given name(s)	
Отчество/Patronymic	
Дата рождения/Date of birth	Пол/Sex Муж/Male ☐ Жен/Female ☐
День/Day Месяц/Month Год/Year	Господство/Nationality
Документ, удостоверяющий личность Passport or other ID	Номер визы/Visa number
Цель визита (краткое пояснение) Purpose of visit (to be underlined): Служебный/Official, Туризм/Tourism, Коммерческий/Business, Учебный/Education, Рабочий/Work permit, Посольский/Embassy, Транзит/Transit	Сведения о приглашающей стороне (наименование юридического лица, фамилия, имя, отчество) физического лица, удостоверяющий пункт/Name of host person or company, locality
Срок пребывания/Duration of stay: С/From: До/To:	Подпись/Signature:
Служебный отпечаток/For official use only	
Выезд в Российскую Федерацию /Республику Беларусь/ Date of arrival in the Russian Federation/Republic of Belarus	Выезд из Российской Федерации /Республики Беларусь/ Date of departure from the Russian Federation/Republic of Belarus

twidde lève bezig, wa'j duidelik zien kon dur Nederlandse name en tekse aon binne- en butekant durvan. Ri'je deet ie nog as de beste, alleen liep tur hier en dor wa règewaoter aon de binnekant van de rute umlèèg. Vanwège taolverschil hawwe behalve de chauffeur ok nog een Russische dame dur bi'j.

Onze bagage wier iengelaoje en we reje richting èrste hotel vur ons aovendète en overnachting. Afstand zo um en bi'j de 75 kilometer.

Ut èrste oponthoud was bi'j 'n spoorweg overgang, die tien minute geslote bleef totter twee gewèldig lange treine uut allebi'j de richtinge gepasseerd ware. De twidde verkeersstop was nog mojjer: 'n driesprong. De chauffeur wis nie of tie links of rechtsaf mos ri'jje. Hi'j loste da handig op: Hi'j reej de dwarswèg halfwèg op en stopte. Hi'j stapte uut en liep nor de èrste auto van links die mos stoppe. Binne de kortste keere kwamen chauffeurs van andere auto's durbi'j, um van alle kante op te wieze. Toe de conferentie was afgelope, bleek da we al zo'n vieftig kilometer verkeerd ware gereje.

Affijn, alle leed was ientusse al zo'n beetje geleje. De rège was opgehewe en alles begon op te fleure. Alles begon now as 'n trein te lope en we kwamen opgewèk bi'j ons èrste hotel aon.

Da èrste hotel vur ons zag er vurtreffelijk uut.

De maaltied, hoe hiet da ok alwèrres? De spijsje ko'j werm en koud afhaole, bedoel ik, hadde onze volle goedkeuring. En natuurlijk ok de drankjes. De kamers waren ok tot volle tevredenheid.

Moskou is groot, heel groot. 10 miljoewn ienwoners ien de stad en dan nog zo'n 4 miljoewn dur umhèn, de periferie.

Prachtige kastele, paleize, kerken, kloosters, institute, ondergrondse, andere gebouwe en bouwwerke, pleine, galerije, parken.

Alles wa mar een gewichtige naam hè, is d'r. ar

groepke zien of ur koffer, mar toe was t'r op ins een koffer over.

Now ware we de eigenaar kwiet. Kieke en zuuke. Is ie al vurbi'j de douane, ja of nee. We konde dor nie blieve, dus dan mar mèt 'n koffer zonder eigenaar langs de douane. Die mos natuurlijk ok wèr van wante wete. En dat was iets wa we eiges ok niet wiste.

Kort en goed. Ik zal 't een en ander mar zo gaauw meugelijk vertèlle. De persoon ien kweste ('t was 'n kjèl) had mè zien ploegje tussen de minse mè zien koffer staon wachte en kreeg dorbi'j, hoe zèg ik 't, ienins 'n aanval van diaree. Hi'j was meteen mèt 'n noodgang nor 'n W.C gevluuch en da was nog nie gauw genoeg. Dink ow dat mar us ien. Op die W.C. had tie zitte mie-re en doewn. Hi'j hèt dor ten einde raad bi'j 'n andere toevallige bezoeker kleur bekènd en die hèt toen ik weet nie wie opgetrommeld, die mè twee grieze ongebruukte vuilniszakke was komme opdrave. De smèrrige troep kon dus iengepak worre.

Hi'j hèt toe zien jack, da zo'n beetje gèèlgries van kleur was um zien kont gedrapeerd, zodat 't leek of tie 'n rok mèt 'n split aon had.

Zo kwam tie dus dur de douane. Hi'j wier hos nog gefouilleerd, mar toe ze um roke, dink ik, gieng da nie deur. Gelukkig ha zien vrouw nog 'n fleske ruukgrei bij ur, zodat 't vèrder onderwèg wa minder ruukte.

Ik hè gehörd dat da nog wel meegevalle is. Mar ja, ge zul zo mar thuus komme. Per slot van rei-

kening hèk 't ve-haol netjes kunne houwe en haj 't bes heel hard op kunne lèze. Sorry dus.

Harrie Scholten

dor zouwe 't nie overhèmme.

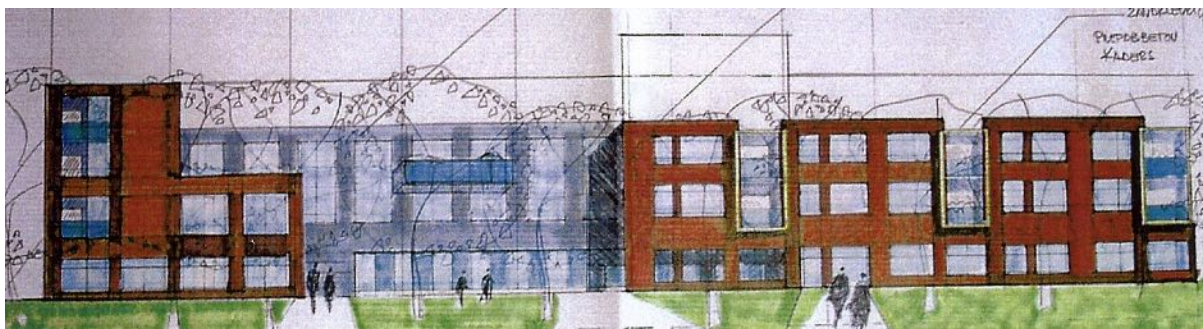
Behalve Moskou hemme we nog 'n por steeje bezoch, wor onder Petrograd oftewel St Petersburg. Ok. 'n prachtige stad, wor ze meer schilde-ri'je van Rembrandt hèmme as wi'j ien heel Nederland. Hier vanaf zien we mèt 't vliegtuug wèr nor Schiphol gevloge.

't Wachte op de koffers ha nogal wat op aarde. Da duurde lang. Uteindelijk ha iedereen ien ons

Naamgeving nieuw zorgcomplex

Begin 2007 hebben de heer Van Dijk van de woningstichting en de heer Froidbise van het 'Zorgcentrum St. Jozef' ons gevraagd mee te denken over de naamgeving van het nieuwe zorgcomplex. Na een drietal bijeenkomsten kunnen we nu een overzicht geven van de voorgedragen namen voor de diversen onderdelen.

VOORDRACHTEN

- namen van eigenaren Bloem, Breunissen
- namen van het voormalig klooster
- toponiemen van Gendt

COMPLEX EXTERN

Het complex omvat de volgende onderdelen.

- zorgcentrum
- woongebouw
- plein
- tuin
- paden

COMPLEX INTERN

Men heeft ons gevraagd de volgende onderdelen in de naamgeving te betrekken: afdelingen, gangen en ruimten

AANDACHTSPUNTEN

In en om het gebouw zijn diverse objecten aanwezig die extra aandacht verdienen:

- klokkentoren
- volière
- beelden
- voormalige 1e steen

ZORGCENTRUM

In Gendt kennen we inmiddels meerdere Hof namen voor de onlangs gerealiseerde appartementsgebouwen: "Anna's Hof" en "Elisa's Hof". Omdat het nu om een complex gaat, is het denkbaar om "Hof" voor de naam te plaatsen. Een

hof of hofstede vindt zijn oorsprong in de havezate/ridderhofstede in de oostelijke provincies.

Veelal een complex van gebouwen.

Breunissen was voormalig eigenaar van de Poelwijk en van de grond waarop het R.K. bejaardenhuis gebouwd is. In die dagen een belangrijke heerboer.

Voordracht **HOF VAN BREUNISSEN**

WOONGEBOUW

Eigendom van de woningstichting. Het is een bestaand gebouw dat in het complex betrokken

wordt, door het te verhogen met 4 koopappartementen. In de mail van 18 september wordt ons medegedeeld dat dit gebouw losgekoppeld wordt van het zorgcentrum. Voor de naamgeving lijkt het ons wel zinvol het in het complex te betrekken.

Eerste voordracht "Villa Poelwick", vernoemd naar het landgoed de Poelwijk.

Eerste bebouwing was namelijk een woontoren uit de 13^e eeuw. De eerste vermelding van de naam Poelwijk in Gendt is van 14 augustus 1275, Godfried van Poelwijk schepenen van Gent. Het eerste voorstel van de woningstichting om het gebouw "Villa Poelwijk" te noemen lijkt ons niet geschikt, aangezien het landgoed die naam al heeft.

Voordracht "Porta Genta".

Hun tweede voordracht is "Porta Genta" poort van Gendt. Locatie van het gebouw is hoek Poelwijklaan en de Europalaan. Het betreft hier een oude ontsluitingsweg naar de Poelwijk, vanuit de Nijmeegsestraat.

Dit pad heet nu de Poelwijklaan,

Toegangspoort naar Gendt lijkt ons, gezien de locatie, dan ook niet juist.

VILLA

De Romeinen noemde een herenhuis "villa urbana" en een boerderij met toebehoren de "villa rustica". De villa was het buitengoed van de welvarende Romein. Bij deze "villae" stond het woonelement voorop.

Bloem, eigenaar van de 2 ha land waarop in de

periode 1927 tot 1929 het "Sint Jozefgesticht" gebouwd kon worden. Woongebouw op het land van Bloem.

Voordracht **"BUITENHOF"**

Voordracht **"KLOOSTERTUIN"**

Voordracht **"VILLA BLOEM"**

PLEIN

Semi openbaar plein, ontsloten vanuit de Nijmeegsestraat. Ter herinnering aan het voormalige klooster van de zustercongregatie van St. Jozef te Amersfoort. Voorstel: bestaande klokken-toren op dit plein te herplaatsen.

Voordracht **"KLOOSTERPLEIN"**

TUIN

Het complex telt een drietal tuinen. Twee stuks zijn binnentuinen omsloten door het gebouw. De derde tuin is half open en alleen toegankelijk voor de groep demente bejaarden. Voorstel: plaatsen van volière als kijkobject voor de demente bewoners. In onderhoud geven aan de vogelvereniging van Gendt.

OPENBAAR PAD

Ontsluiting van het plein langs het voormalige gemeentehuis, nu Villa Ganita, naar de Pastoor Pelgrömlaan.

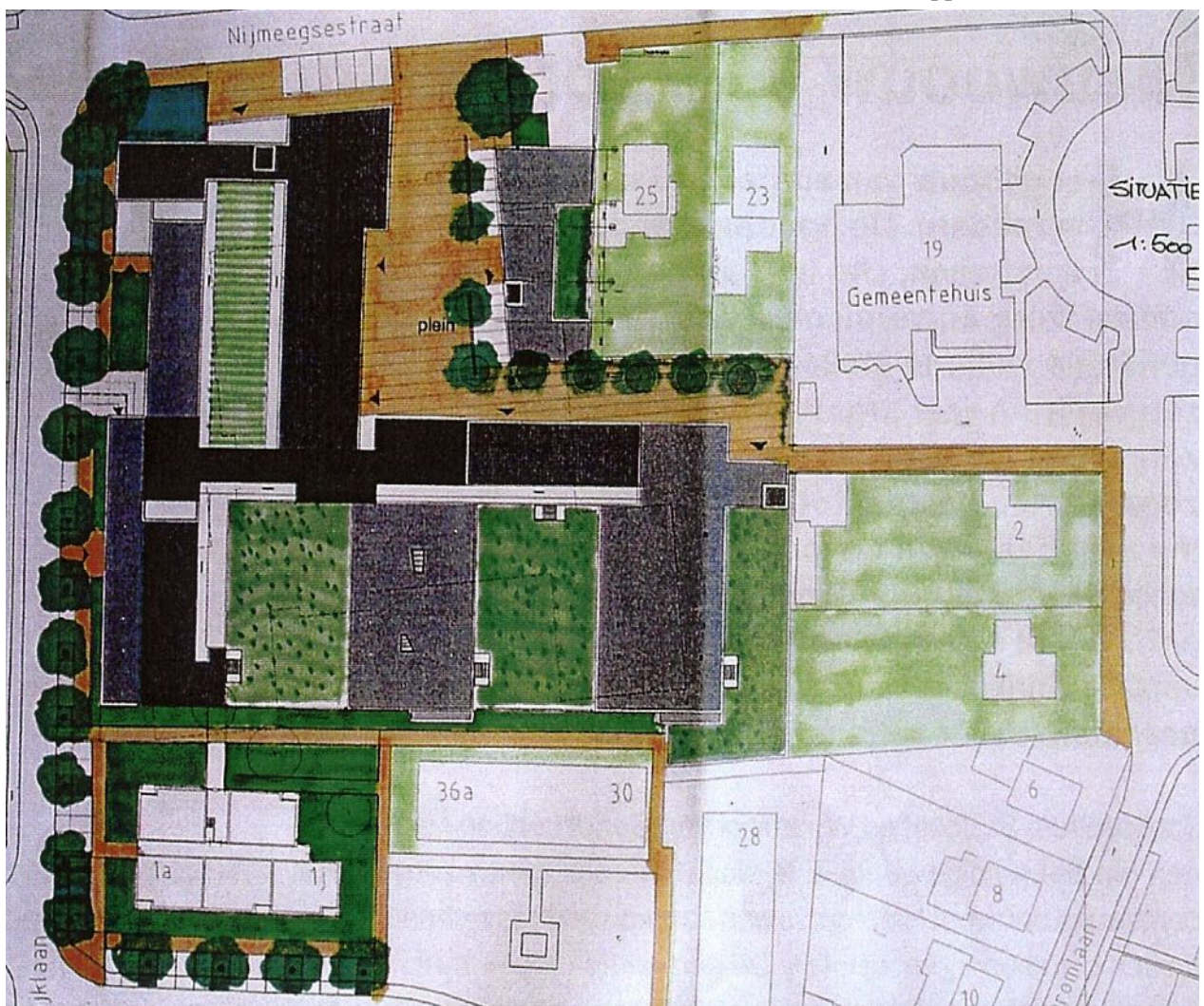
Voordracht **"KLOOSTERPAD"**

INTERNE NAMEN

AFDELINGEN

Benoemen naar de buurtschappen van Gendt. In

Voordracht **"BINNENHOF"**

het bestaande gebouw worden deze namen al gebruikt door de bewoners. Deze namen zijn in het verleden al voorgedragen door de historische kring. Regelmatig wordt er dan ook geroepen,

van de buurtschappen. De gangen aangeven door middel van straatnaamborden op de hoeken van de betreffende gang. In deze gangen oude foto's van die oude buurtschappen.

HULLESE
 Florissestraat
 Modderstraat
 Heiligelandstichting
 Beijerspad
 Timmermanstraat
 Buurkesdam

KAPEL
 Vlierstraat
 Woerdsestraat
 Wethlara
 Weelre
 't Straoötje
 Krakenveldschestraat

ZANDVOORT

“Toon? Oh die zit in Hullese”. Bij navraag blijken de bewoners deze namen erg op prijs te stellen. Onze voordracht is dan ook deze te handha-

Kerkepad

KOMMERDIEK

Kattesteeg
 Galgendaalschestraat
 Binnenwegh
 Karrepad
 Scheiwal
 Wieringenhoek
 Grindweg
 Ringdam

RUIMTEN

De stilteruimte of kapel. Het plaatsen van heiligenbeelden of foto's van zusters of moeder-oversten die een belangrijke rol gespeeld hebben in de geschiedenis van het voormalige bejaardenhuis, zie boekje 50 jaar R.K. bejaardenhuis “St. Jozef” Gendt.

ven voor de afdelingen. De namen in het dialect, de spreektaal van de ouderen in Gendt.

Voordracht
HULLESE
KAPEL
FLIERE
ZANDVOORT
KOMMERDIEK

GANGEN IN DE AFDELINGEN
 Benoemen naar de verdwenen oude straatnamen

Deze voordracht is besproken met dhr. Froidbise, directeur van het zorgcentrum en dhr. F. Keilstra,, bestuurslid Raad van Toezicht. Beiden hebben enthousiast gereageerd op onze voorstellen. Dhr. Keilstra is ervan op de hoogte gesteld, dat de namen van de openbare ruimten voorgedragen moeten worden in de straatnamencommissie. Henk en ik zijn lid van deze commissie. We zullen deze voorstellen inbrengen op eerstvolgende vergadering.

VOOR TE DRAGEN AAN DE STRAATNAMENCOMMISSIE

KLOOSTERPLEIN voor het plein aan de Nijmeegsestraat

KLOOSTERPAD voor het verbindingspad Pelgrömlaan via het nieuwe plein naar de Nijmeegsestraat.

van de gemeente Lingewaard. De namen zijn vastgesteld op 11 december 2007.

De interne namen en de namen van de gebouwen worden nog officieel voorgedragen aan het bestuur van het zorgcentrum en de woningstichting.

Gerard Janssen
Henk Klaassen

Een impressie van het nieuwe zorgcentrum

De straatnamencommissie heeft op 21 november 2007 de voorgestelde namen Kloosterplein en Kloosterpad ongewijzigd overgenomen voor vaststelling door burgemeester en wethouders

Nieuwe straatnamen vastgesteld

Voor verschillende nieuwe projecten heeft de commissie straatnaamgeving een advies uitgebracht aan het college voor de namen van nieuwe straten. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de volgende straatnamen vastgesteld:

Voor inbreidingsplan de Dorps-Es in Gendt:

- **ESSENPASSAGE.** (De straat wordt aangekleed met esbomen.)

Voor het project woonzorgcomplex St. Joseph te Gendt:

- **KLOOSTERPLEIN**
- **KLOOSTERPAD**

(dit was vroeger het pad van het Kloosterplein naar oude gemeentehuis van Gendt).

Voor de deelprojecten Parkeiland en Het Riet in project Loovelden, te Huissen zijn diverse straatnamen benodigd.

- **BATUA**
- **HERTOGKADE**

- **KEURVORSTSINGEL**
- **DE MARKIES**
- **LIMES**

Daarnaast heeft het college positief besloten op het verzoek van mevrouw Jansen uit Apeldoorn om de naam Gerhard Knorth toe te passen bij toekomstige straatnaamgeving, ter hoogte van Hotel de Laak aan de Huismanstraat in Huissen, wanneer er sprake zal zijn van ontwikkeling van het genoemde gebied.

Woonstichting Gendt: 40 jaar Zorg voor Wonen

Op 13 februari van dit jaar vierde de Woonstichting Gendt haar 40-jarige jubileum. De *stichting* beheert ruim achthonderd woningen – ongeveer een kwart van alle woningen in het dorp – en is daarmee de grootste huiseigenaar van Gendt. Dit artikel beschrijft kort de geschiedenis van een organisatie die vier decennia geleden als *vereniging* begon. Aan bod komen o.a. vragen als: wat is het doel van een woningbouwvereniging of -stichting, waarom kreeg Gendt pas in 1968 een woningbouwcorporatie, wie zijn de huurders, wanneer en waarom is de structuur veranderd, wat is het woningbezit van de stichting en met welke projecten is de stichting anno 2008 bezig? De voornaamste bron voor deze bijdrage is het uitgebreide archief van de stichting. Daarin zit een schat aan gegevens, teveel voor één artikel. Misschien materiaal voor een volgende keer?

Voor we ons met de gestelde vragen bezig houden, kijken we eerst op welke schouders de woonstichting staat.

Woonomstandigheden

Bij veel inwoners van Gendt – en zeker bij de wat ouderen – staan de huizen van de woonstichting bekend als *gemeentewoningen*. Dat woord geeft goed de herkomst weer: tot 1975 was de gemeente er eigenaar van. Pas op de vergadering van 24 september 1974 stemde de Raad in met de formele overdracht van de ongeveer vierhonderd woningen aan de Woningbouwvereniging Gendt (WBV) op 6 januari 1975.

Wie nu door het dorp wandelt, moet constateren dat er op de huisvesting van de Gendtenaren weinig aan te merken is. De meeste huizen zien er verzorgd en solide uit; de tuinen zijn netjes. Zo'n 150 jaar geleden was dat wel anders. Hoewel de woonsituatie op het platteland niet zo schrijnend was als in de steden, woonden veel dorpeligen, dus ook in Gendt, onder kommervolle omstandigheden: één- of tweekamerwoningen voor grote gezinnen, vocht, bedompte bedsteden, nauwelijks sanitaire voorzieningen en het privaat buiten. In de Woningwet van 1901 stonden voor het eerst minimale eisen waaraan een woning moest voldoen. De wet droeg de gemeenten op een bouwverordening te maken en erop toe te zien dat die nageleefd werd. In een planologische visie moesten B&W vastleggen hoe zij in de toekomst de sociale woningbouw

inpasten. In uiterste gevallen kon de burgemeester een woning onbewoonbaar verklaren. Omdat het Gendtse gemeentebestuur laks was bij het opstellen van zo'n bouwverordening, legden Ge-

deputeerde Staten van Gelderland het dorp er in 1906 een op. Pas in 1928 zorgde burgemeester Mulders voor een op Gendtse maat gesneden verordening.

Opmerkelijk is dat Gendt, vergeleken met de buurgemeenten, relatief vroeg was met het oprichten van een woningbouwvereniging. Het doel van dergelijke corporaties, waarvan Amsterdam in het midden van de negentiende eeuw de primeur had, was het bouwen en exploiteren van huizen voor de sociaal-economisch zwakkeren. Waar de bewoners van Elst en Huissen moesten wachten tot resp. 1916 en 1922, zag *Gendtsch Volksbelang* in 1913 het levenslicht. (Bemmel was in 1908 het snelst met een dergelijke voorziening). Dat Gendt in 1913 een woningbouwvereniging kreeg, was des te opmerkelijker, omdat het initiatief van het gemeentehuis kwam dat zo treuzelde bij het opstellen van een bouwverordening. De vereniging bouwde woningen aan de Woerdsestraat, Hegsestraat, Lootakkersestraat, de Zandvoort en het Zandvoortsepad. In en vlak na de oorlog wreekte zich het gegeven dat sommige leden van het gemeentebestuur twee petten op hadden: bestuurder van Gendt én van *Gendtsch Volksbelang*. Zo verkochten zij in 1942 de woningen aan de Zandvoort en Lootakkersestraat aan een particulier en in 1949 deden zij het overgebleven bezit over aan de gemeente. Dat betekende na 36 jaar het einde van *Gendtsch Volksbelang*. Wie hier meer van wil weten, kan terecht bij het artikel dat Henk Klaassen in ons jubileumboek *Gendt tussen stad en dorp* heeft geschreven

Nieuwe start

De jaren zestig van de vorige eeuw staan bekend als periode van verandering. De naoorlogse generatie nam afstand van de ideeën van de ouders en zocht haar eigen weg. Hoewel historici twisten of de toen ingezette veranderingen wel zo fundamenteel waren als de baby-boomers willen doen geloven, zeker is wel dat ontzuiling en deïdolisering inzetten. Kregen KVP, ARP en CHU bij de Tweede Kamerverkiezingen van 1963 samen nog 76 zetels (een absolute meerderheid), negentien jaar later moest het CDA, waarin de drie in 1979 waren opgegaan om de confessionele politiek nog enigszins te redden, het doen met 45 zetels. In twee decennia 31 zetels verloren! Provo en kabouters, studenten en Dolle Mina's, Nieuw Linkers en D'66-ers stelden het traditionele gezag vragen waarop de autoriteiten maar moeilijk antwoord hadden. Het was de tijd van besluitvorming van onderaf, de tijd van 'echte' democratisering.

In dat tijdsgewricht paste het niet meer dat de zorg voor sociale woningbouw in handen was van de gemeente. Deze had die taak, na opheffing van *Gendtsch Volksbelang*, in 1949 op zich genomen. Midden jaren zestig waren er in de Gendtse politiek steeds meer stemmen te horen dat bouw, verhuur en beheer van ‘gemeentewoningen’ niet op het gemeentehuis thuishoorden, maar bij een woningcorporatie. Waarschijnlijk heeft gemeentesecretaris en PvdA-lid Henk Jans hierbij een stimulerende rol gespeeld. Op de gemeenteraadsvergadering van 17 januari 1968 ging burgemeester Arends in op de veranderende visie op de sociale woningbouw. Hij waarschuwde dat de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (Milieu werd in 1982 de derde poot van het departement) besloten had de woningcontingenten niet toe te wijzen aan gemeenten, maar aan corporaties. Wilde Gendt niet naast de buit grijpen, moest niet de gemeente, maar een vereniging of stichting verantwoordelijk zijn voor de sociale woningbouw. En daar democratisering met een hoofdletter geschreven werd, lag het voor de hand om voor een woningbouwvereniging te kiezen. Een vereniging heeft immers leden en hun jaarlijkse vergadering is het hoogste orgaan. Dat kiest de bestuurders die eenmaal per jaar in een jaarverslag verantwoording afleggen voor het gevoerde beleid. Door hun fiat aan jaarrekening en begroting geven de leden aan dat zij instemmen met het financiële beleid. Een stichting is minder democratisch; zij kent geen leden(vergadering) en het bestuur vult zichzelf aan (coöptatie). Gendt koos voor een verenigingsvorm. Dat het democratische principe niet overdreven moet worden, blijkt uit twee zaken. Er is al gezegd dat het initiatief voor de nieuwe corporatie – net als in 1913 – niet bij de Gendtse bevolking lag, maar geboren werd op de gemeentesecretarie en in de boezem van de politieke partijen. Zoals gezegd was het burgemeester Arends die het plan lanceerde. Het duidelijkst bleek de relatie met het gemeentehuis uit het bestuur van de op 13 februari 1968 opgerichte woningbouwvereniging. In het eerste bestuur – dat zich overigens nadrukkelijk ‘voorlopig’ noemde – zaten zes leden die een nauwe band hadden met het gemeentehuis of de gemeentelijke politiek. Naast voorzitter H. Jans waren dat de raadsleden H. Ederveen, G. Alofs, en H. Basten, gemeenteambtenaar, later waarnemend gemeentesecretaris Th. Kleijn en gemeentebode G. Gelsing. Dokter P. Baselier maakte het septet vol. Als doel van de vereniging was geformuleerd ‘(...) uitsluitend in het belang van de volkshuisvesting in de gemeente Gendt werkzaam te zijn. Zij tracht dit doel te bereiken door in de woonbehoeften van gezinnen met een beperkte financiële draagkracht te voorzien door

het stichten en exploiteren van woningen welke aan de eisen van een goede huisvesting voldoen (...)’.

De bestuurlijke relatie met de gemeente verdween na vier jaar. Eind 1971 organiseerde het bestuur een grote ledenwerfactie die ongeveer

le-

180
den
op-

Henk Jans, eerste voorzitter van de Woningbouwvereniging Gendt (1968–1972).

leverde. Leden kregen – en dat lag statutair vast – bij de toewijzing van woningen voorrang boven niet-leden. Op 2 maart 1972 kwamen de leden voor het eerst bijeen om een nieuw bestuur te kiezen. In de nieuwe elfkoppige leiding waarvan H. Verstege tot 1978 de voorzittershamer hanteerde, bleef alleen H. Jans over van de oude club. De ledenvergadering stelde ook de contributie vast: f 6,00 per jaar. Op drie na waren alle leden huurders van de WBV.

Woningbezit

Nu had Gendt sinds 13 februari 1968 wel een woningbouwvereniging, maar de huizen waren nog van de gemeente, die alle praktische zaken regelde. Een WBV zonder woningen is als een keizer zonder kleren. Hoe moest het met het personeel? Huurpenningen moesten geïnd worden, er zijn mutaties, wie zorgt er voor het onderhoud, wie neemt initiatieven en coördineert de bouw van de toegewezen woningcontingenten? Het voorlopig bestuur van de vereniging had al in 1968 aan de gemeente gevraagd, of het beheer en onderhoud per 6 januari 1969 aan de WBV overgedragen kon worden. Die datum werd niet

gehaald; het overdrachtsproces zou zes jaar in beslag nemen. Hoewel de Raad al op 13 december 1971 – toch ook al bijna drie jaar na de oprichting van de WBV – het principebesluit genomen had de woningwetwoningen over te dragen, duurde het tot 17 september 1974 voor dat besluit officieel werd. Uit de brief van B&W aan de Raad van december 1971 blijkt dat de gemeente geen rol meer voor zichzelf weggelegd zag: *‘Temeer daar in deze gemeente geen noemenswaardige woningnood meer bestaat, kan naar onze mening de voorziening in de woningbehoefte volledig en zelfs bij voorkeur aan het particulier initiatief worden overgelaten’*. En aan vertrouwen in het bestuur van de WBV ontbrak het niet: *‘(...) dat het huidige bestuur van de woningbouwvereniging voldoende capaciteiten bezit om (...) toebedachte taak naar behoren te kunnen vervullen’*. Het is in dit licht opmerkelijk dat de formele overdracht zo lang op zich liet wachten.

De balanswaarde van de bezittingen (grond en woningen) en voorzieningen bedroeg in januari 1975 f 8.236.838,80. Dat klinkt alsof de WBV plotseling heel rijk was, maar tegenover de waarde van deze bezittingen stond dat zij ook de kredieten die rijk en gemeente het woningbouwbe-

De sociaal bewogen Berend Goossen was van 1978 tot 1980 voorzitter. verdienst had den overnam en die bedroegen precies de balanswaarde.

De WBV werd betrokken bij plannen voor Dries I (waaraan ze nog weinig konden veranderen, omdat de plannen in een te ver gevorderd stadium waren), Lootakkers I en bejaardenwoningen Huis te Gendt.

Het bestuur kreeg een kantoortje in het sociaal-cultureel centrum *de Lootakkers*, dat drie keer per week drie uur geopend was. Huurders konden daar terecht met aanvragen voor woningen, vragen en klachten. Toen er behoefte was aan ruimere openingstijden, verhuisde men naar Schoolstraat 18.

Personeel

Op 13 februari 1968 was er een WBV, op 6 januari 1975 was de WBV eigenaar van 396 woningwetwoningen die verspreid waren over 36 complexen. Het kleinste ‘complex’ bestond uit één woning, het grootste omvatte er 32. Als *‘gentlemen agreement’* waren gemeente en WBV overeengekomen dat eerstgenoemde jaarlijks in urgente gevallen een claim kon leggen op ten hoogste vijf eengezins- en drie bejaardenwoningen. Dat is bijv. gebeurd toen er een nieuwe politieagent in Gendt benoemd werd.

Henk Rozendaal, bestuurslid 1972 – 1999

De dagelijkse gang van zaken zoals toewijzen van woningen, beheer en onderhoud, het innen van de huur en het afhandelen van vragen en klachten werd door het gemeentepersoneel gedaan. Zo haalde Jan Tillemans in de eerste jaren de huur huis-aan-huis op en droeg de centen af op het gemeentehuis. Gemeentebestuur en WBV waren overeengekomen dat die constructie voorlopig zo zou blijven. De vereniging sloot daarvoor een jaarlijks te verlengen dienstverleningscontract met de gemeente. Simpel gezegd, de WBV ‘huurde’ de administrateur, kassier, huurinner en onderhoudsmedewerkers voor een aantal uren per week. Zo besteedde op administratief gebied J. Daalhuizen in 1982 en 1983 35% van zijn tijd aan de WBV en 65% aan gemeentelijke taken. E. Veldpaus gebruikte voor onderhoud 20% van zijn werktijd. In het begin waren die percentages niet zo precies vastgesteld, maar

dat veranderde toen de WBV in de jaren tachtig helemaal zelfstandig wilde worden. De rechtspositionele en financiële gevolgen daarvan zorgden voor een kleine ijstijd tussen gemeente en corporatie. Maar daarover later.

Verzelfstandiging en eigen werkapparaat

Na de overdracht van de woningen in 1975 bleef de band met de gemeente bestaan. Zoals hierboven al is vastgesteld deed de afdeling Financiën de administratie voor de WBV en nam de afdeling Gemeentewerken de technische zaken voor haar rekening. Deze constructie betekende dat er maar liefst vier 'lagen' betrokken waren bij de uitvoering van de werkzaamheden van de WBV: het bestuur, B&W, de diensthoofden van de twee gemeentelijke afdelingen en het personeel op de werkvloer. Dat vroeg voortdurend tijdrovend overleg. Bovendien was het woningbezit van de corporatie fors uitgebreid (396 in 1975, 669 in 1986) en dat had natuurlijk gevolg voor de hoeveelheid werk van het personeel. Maar die hadden ook nog een taak als gemeenteambtenaar. Met name in het onderhoud ging de schoen wringen; huurders hadden het idee dat ze te lang moesten wachten voor hun wensen vervuld en klachten verholpen waren. Dat had ook als gevolg dat het bestuur veel tijd moest besteden aan uitvoerende taken en te weinig toekwam aan beleidsbepalende zaken, hun eigenlijke werk. (Het Nederlands Christelijk Instituut voor Volkshuisvesting had in 1983 de belasting voor leden van het dagelijks bestuur van woningbouwcorporaties berekend. Een voorzitter van een WBV van de grootte van Gendt was 138 uur per jaar bezig,

Het bestuur van de Woningbouwvereniging Gendt besloot in 1984 te onderzoeken of een verzelfstandiging van het werkapparaat haalbaar was. De conclusie was dat het net kon; het al genoemde NCIW berekende de kosten voor een eigen werkapparaat op f 200,— per woning. B&W waren niet zo gelukkig met de voorgenomen verzelfstandiging. Zij waren bang dat, als het personeel niet in dienst zou komen bij de WBV, er voor hen onvoldoende werk op het gemeentehuis zou overblijven. Volgens de afdeling Financiën kostte het de gemeente f 766.403,— aan wachtgeld wanneer de betrokken ambtenaren geen andere gemeentelijke taken konden krijgen en ontslagen moesten worden. Of het bestuur daar maar even rekening mee wilde houden! Het bleek allemaal mee te vallen. E. Veldpaus, H. Hendriks en J. van Deelen traden in dienst van de WBV, voor de andere gedetacheerden was er genoeg werk op het gemeentehuis. Per 1 januari 1986 was de WBV helemaal zelfstandig geworden en was na achttien jaar de personele band met de gemeente Gendt verbroken. De administratie van de WBV verhuisde van Schoolstraat 18, een mini-kantoor tegenover de basisschool, naar *het Klokhuis*, de voormalige slijterij van Cas Kruip, die door architect Gerard Janssen verbouwd was tot kantoor.

Burgemeester Lichtenberg en wethouder Berns waren vrolijk lachend aanwezig bij de feestelijke opening van *het Klokhuis* op 23 april 1986. Maar de verhouding tussen gemeente en WBV was op dat moment op een dieptepunt. Tegelijk met het bedrag van ruim zeven en een halve ton

Opening van het Klokhuis op 23 april 1986.

een secretaris 125,5 uur en een penningmeester 112,5 uur.)

voor het (mogelijke) wachtgeld, kwam de gemeente met een andere claim. De wethouder van Financiën bracht de overheadkosten van de uren die de ambtenaren voor de WBV gewerkt hadden in rekening: bureaunkosten, huisvesting en leiding (aansturen van de medewerkers door het diensthoofd). De gemeente redeneerde dat die opbrengsten in de meerjarenbegroting opgenomen waren en als die vervielen moest er naar andere dekking gezocht worden. Het door de gemeente begrote gat van f 100.000,— (dat naast de gedeelde overheadkosten ook bestond uit verminderde rentabiliteit van gemeentelijke investeringen) kon de WBV in één keer voldoen, of spreiden in tien jaarlijkse termijnen. De WBV voelde hier niets voor; waarom betalen voor kosten die niet meer gemaakt werden? De corporatie rekende bovendien voor dat zij de gemeente in 1985 f 142.304,— aan personeels-

kosten had betaald, maar dat wethouder Berns van het ministerie van Volkshuisvesting

f 183.853,— aan subsidie gekregen had. Hij moest die f 41.549,— maar als betaling voor de overheadkosten beschouwen en verder niet zeuren. De partijen kamen er niet uit. De directeur Volkshuisvesting van de provincie Gelderland werd om raad gevraagd en juristen van het NCIW kwamen naar Gendt voor overleg met B&W. Van die vergaderingen zijn geen letterlijke verslagen, maar uit de notulen mag geconcludeerd worden dat de toon op zijn minst als 'kribbig' gekwalificeerd kan worden. Sommige artikelen uit de overeenkomst uit 1974 waarbij de woningen formeel aan de WBV waren overgedragen, bleken voor meerdere uitleg vatbaar.

Uiteindelijk kwamen gemeente en WBV tot overeenstemming. Toen de partijen hoorden dat de rekening voor arbitrage misschien wel tot f 25.000,— kon oplopen, verminderde dat de animo voor deze 'oplossing'. Daarbij kwam dat zowel gemeente als corporatie beseften dat ze in de toekomst zaken met elkaar moesten doen en dat een verziekte verhouding daarvoor funest zou zijn. De partijen kwamen een bedrag van eenmalig f 59.066,— overeen en daarmee kwam op 20 juni 1986 een eind aan deze affaire.

Van vereniging naar stichting

In 1993 vierde de WBV haar zilveren jubileum. Alle huurders kregen de gelegenheid op deze heuglijke gebeurtenis te toosten, want zij kregen een fles wijn met speciaal etiket thuis bezorgd, een Corydon 1989. Aan het Wit-Gele Kruis overhandigde voorzitter H. Geurtz een cheque van f 10.000,— om alarminstallaties voor seniorwoningen aan te schaffen.

In zijn toespraak keek de voorzitter niet alleen terug op de voorbije kwart eeuw, maar richtte hij zijn blik natuurlijk ook op de toekomst. Hij sprak zijn zorg uit over de steeds maar stijgende bouwkosten die de huren voor de primaire doelgroep bijna onbetaalbaar dreigden te maken. De WBV was van plan om naast huurwoningen premie A koopwoningen te gaan bouwen.

Een ander punt dat aandacht vroeg, was de juridische structuur van de corporatie: vereniging of stichting? In het tijdsgewricht van de jaren zestig paste, zoals gezien, de meer democratische verenigingsvorm het best. Maar tijden veranderen. Het bestuur wist dat de huurders de prestaties van de WBV met een mager zes-minnetje waardeerden. Dat was misschien niet helemaal eerlijk, maar wel te begrijpen. De meeste huurders rekenen hun huisbaas af op heel praktische dingen: is de dakgoot gerepareerd, waarom is het

Deze woningen aan de Essenpasstraat hebben plaats moeten maken voor de DorpsEs.

centraal antennesysteem zo duur, waarom krijgt die en die wel die grotere woning terwijl ik die veel eerder aangevraagd heb, waarom doen 'ze' niets aan die drie honden van de overburen die in mijn tuin schijten? Uit de verslagen blijkt dat dit soort dagelijkse perikelen veel aandacht vroeg op de ledenvergaderingen. Onderwerpen voor de langere termijn zoals grondaankopen en zorg voor voldoende betaalbare woningen over tien jaar scoren veel minder hoog. En een groot deel van de leden liet de jaarvergaderingen aan zich voorbij gaan. Er zijn geen jaarvergaderingen geweest waarbij de uitbater van de zaal de stoelen niet aangesleept kreeg. Wanneer 20% van de leden de vergadering bezocht, was er sprake van een buitengewone opkomst. Kort door de bocht: leden waren vooral geïnteresseerd in de korte termijn, van de vereniging, van het bestuur dus mocht verwacht worden dat het verder keek.

De politieke situatie was veranderd. In het begin van de jaren tachtig, in een tijd van recessie, was het eerste kabinet Lubbers aangetreden met zijn no-nonsensebeleid. Inspraak was mooi, maar het moest niet al te veel kosten en het moest besluitvorming niet te zeer hinderen. En de Haagse centen waren op! Vertaald naar het gebied van volkshuisvesting betekende die opvattingen dat woningbouwcorporaties veel minder uit Den Haag te verwachten hadden. In 1989 bracht staatssecretaris Heerma in de nota *Volkshuisvesting in de jaren negentig* de nieuwe visie naar buiten. De overheid zag corporaties als bedrijven die woningen bouwden en exploiteerden. Door meer marktconform en bedrijfsmatiger te werken konden zij de risico's zelf afdekken. Dat vroeg een slagvaardig bestuur dat niet gehinderd werd door een tijdrovende terugkoppeling naar de leden. Dat betekende overigens niet dat de huurders buitenspel kwamen te staan, want de bewoners konden hun stem laten horen in een wette-

lijk voorgeschreven bewonersraad. En bij problemen was er altijd nog de onafhankelijke klachtencommissie.

Elisa's Hof

Begin maart 1993 hield het bestuur onder leiding van voorzitter Geurtz een conferentie in Deventer om te onderzoeken of verandering van rechtspersoon wenselijk was. Eerst deden ze een poging om een beeld van de corporatie vast te stellen. Zij kwamen onder meer met de conclusie, dat de bevolking van Gendt de corporatie nog steeds zag als een gemeentelijke organisatie met een ambtelijke bedrijfscultuur en weinig klantgericht. De prijs-kwaliteitverhouding vonden de bewoners redelijk. Om meer marktconform te kunnen werken, tot snellere besluitvorming en kortere lijnen te komen (één aanspreekpunt), besloot het bestuur aan de leden voor te leggen om de verenigingsvorm te veranderen in een stichting. De controlerende taak van de ledenvergadering komt in zo'n constellatie in handen van een Raad van Toezicht.

De omzetting had onverwacht meer voeten in aarde dan gedacht. In de statuten van de woningbouwvereniging stond dat bij dit voorgenomen besluit de helft van het aantal leden aanwezig moet zijn, het quorum. Bij een vereniging met 170 leden zijn dat er dus 85. Omdat een dergelijk quorum (bijna) nooit gehaald wordt, schrijven de

statuten meestal voor dat er binnen vier weken een nieuwe vergadering gehouden moet worden. Die kan, ongeacht het aantal aanwezige leden, een geldig besluit nemen. In het bijzondere geval van opheffing van de vereniging was een meerderheid van 90% vereist. Omdat op de vergadering van 10 oktober 1993 het quorum niet aanwezig was, schreef het bestuur een nieuwe bijeenkomst uit op de 29ste van die maand. Twee-

ëntwintig leden verschenen in Providentia. Daarvan stemden achttien voor opheffing, twee stemden tegen en er waren twee onthoudingen. Het bestuur meende dat als er achttien voor en twee tegen zijn, is dat precies de benodigde 90%. Er ontstond echter een onduidelijkheid over de status van de twee onthoudingen. Achttien voorstemmers op tweeëntwintig leden is geen 90%! Het bestuur besloot in één convocatie meteen maar twee nieuwe vergaderingen uit te schrijven: 7 december en 21 december 1993. De leden hielden het voor gezien; resp. drie en zeven huurders namen de moeite te verschijnen. En zo besloten zeven leden de Woningbouwvereniging Gendt op te heffen en per 1 januari 1994 om te zetten in de Woonstichting Gendt.

Samenwerking met andere corporaties?

Eén van de punten die voorzitter Geurtz in 1993 bij de viering van het zilveren jubileum ook aangestipt had, was vraag of samenwerking of zelfs fusie met andere woningbouwverenigingen, lees met Huissen of Bemmelen, mogelijk was. Met Bemmelen was direct na de oorlog vrij intensief samengewerkt. Gemeentearchitect Charles Estourgie was in dienst bij beide gemeenten. In de jaren zestig verbraken Bemmelen en Gendt de samenwerking.

Begin 1993 vonden de besturen van de corporaties in Gendt en Huissen dat ze groot genoeg waren om samen een directeur aan te trekken. Op 16 augustus 1993 kwam de Stichting Corporatiemanagement Gendt-Huissen tot stand. De directeur S. Venema, die op 1 oktober van dat jaar aan de slag ging, werkte twee dagen voor Gendt en drie voor Huissen. De woningbouwverenigingen hebben maar betrekkelijk kort van de samenwerking kunnen profiteren. In juni 1994 berichtte Venema het bestuur dat hij een volledige baan in Huissen geaccepteerd had. Na tien maanden werd de stichting ontbonden. De Gendtse Woonstichting besloot een eigen (parttime) directeur te zoeken en het benoemde G. van Dijk uit Nistelrode in die functie. Het bestuur probeerde bij Huissen nog wel een schadevergoeding los te peuteren, omdat het kosten moest maken voor de nieuwe sollicitatieprocedure, maar ving hierbij bot. Toen Venema aangesteld was, had Gendt ook niets betaald.

Na het korte avontuur met Huissen keek het bestuur richting Bemmelen waar de plaatselijke woningbouwvereniging een kleine 1500 woningen beheerde, ruim het dubbele aantal van Gendt. De medewerkers stonden niet te trappelen. In een brief aan het bestuur zetten ze de bezwaren uiteen. In Gendt werkte een goed team dat voor zijn taak berekend was. Het was een uitdaging om er samen met de nieuwe directeur iets moois van te

maken. Er waren vergevorderde plannen voor nieuwbouw aan de Gerwardstraat en de automatisering was al een flink eind op streek. En het personeel wees op de financiën: Bemmeler groeide sneller dan Gendt waardoor daar meer gebouwd ging worden met alle risico's van dien. Het zou toch zonde zijn de opgebouwde Gendts reserves in de waagschaal te stellen. En, een politiek argument, wanneer de beide corporaties gefuseerd waren, was het lastiger een mogelijke gemeentelijke herindeling tegen te houden. Onbekend is of het bestuur deze argumenten zwaar heeft laten meewegen, de fusie met Bemmeler is er in ieder geval niet gekomen.

Opereert de woonstichting dan helemaal in haar eentje? Nee, maar daarover in de laatste paragraaf meer.

Tweelagen structuur

Na de omzetting van vereniging naar stichting in 1994 waren er geen leden meer om het bestuur te controleren. Die taak kwam op de schouders te liggen van de al genoemde Raad van Toezicht. De belangen van de huurders kwamen in handen van de Bewonersraad. In de praktijk betekende dit dat, na het aantrekken van directeur Van Dijk er sprake was van drie lagen: directeur, bestuur en Raad van Toezicht. Dat was een situatie die moeilijkheden kon geven bij het sinds 1995 wettelijk verplichte interne toezicht. Wanneer er drie lagen zijn, bestaat het gevaar dat bestuur en toezicht vermengd worden. In juni 1998 kwam een commissie onder leiding van hoogleraar J. Glasz tot de conclusie dat een structuur van twee lagen het best was om tot een zo optimaal mogelijk intern professioneel toezicht te komen; toezicht uitgeoefend door een competente Raad van Commissarissen. Voor Gendt kwam Glasz op een goed moment. Enkele leden van de Raad van Toezicht hadden te kennen gegeven te willen stoppen en het was de vraag of er geschikte kandidaten waren om de vacatures te vervullen. Die geschiktheid was zeker aanwezig bij de zittende bestuursleden en die gaven aan er wel voor te voelen zitting te nemen in een RvC. Op een door directeur Van Dijk voorbereide vergadering van 2 december 1998 – waar hij de woonstichting Boxmeer als voorbeeld gebruikte – ging de kogel door de kerk. In

grootte van de Gendts stichting was er maar plaats voor één bestuurder. Dat geeft problemen wanneer die uitvalt; de voorzitter van de RvC moet dan zijn taak over nemen.

Na consultatie van de Bewonersraad werden de nieuwe statuten op 12 juli 1999 notarieel vastgelegd. In de RvC namen zitting H. Geurtz, H. de Beijer, G. Meijer, G. Driessen en namens de bewoners J. Driessen.

Woonstichting Gendt in 2008

De Woonstichting Gendt is een zelfstandige organisatie gebleven en kan daarom dicht bij de klant staan en dat is goed. Dat betekent niet dat ze op een eiland opereert. Dat zou in een tijd van schaalvergroting en professionalisering contra-productief werken. *'Lokaal wat kan, centraal wat moet.'* Het is aan de stichting om de grenzen van zo'n uitspraak te bepalen.

Anno 2008 neemt de Woonstichting Gendt deel aan een strategische alliantie met twee corporaties uit Nijmegen, één uit Zetten en één uit Lobith. Deze G5 exploiteert ongeveer 7500 woningen. Andere partners zijn de gemeente Lingewaard, het KAN en Aedes, een koepelorganisatie van woningcorporaties.

In de afgelopen jaren is een aantal projecten gerealiseerd: *de Strang*, *Elisa's Hof* en *Villa Katenberg*. In dit jaar wordt gewerkt aan de *DorpsEs*, woningen aan de Poelwijcklaan, *Villa Bloem* en de *Hof van Breunissen*. Maar de oudere woningen worden niet vergeten door de Woonstichting Gendt; een gedetailleerd onderhoudsschema moet ervoor zorgen dat de huur-

Het huidige kantoor aan de Gerwardstraat

Gendt kwam de tweelagen structuur met Van Dijk als directeur-bestuurder en de bestuursleden 'promoveerden' tot commissarissen. Het zwakke punt werd niet onder de tafel geveegd. Bij de

ders geen klagen hebben over hun woongenot.

Geert Visser

Raad van Commissarissen 2008

Drs. H. Geurtz	voorzitter
Ir. G. Driessen	vice-voorzitter
H. de Beijer	secretaris
G. Joosten	lid
Mw. M. Bles – Van de Velden	lid

Raad van Commissarissen in 2008

H. de Beijer, G. Joosten, mw. M. Bles, H. Geurtz en G. Driessen.

Bijlagen

Voorzitters

H. Jans	1968 – 1972
H. Verstege	1972 – 1978
B. Goossen	1978 – 1980
B. van Bremen	1980 – 1982
E. de Blécourt	1982 – 1989
H. Geurtz	1989 – heden
	1989 – 1999 bestuursvoorzitter
	1999 – heden voorzitter RvC

Personeel in 2008

G. van Dijk	directeur-bestuurder 16 uur
R. Vermeulen	hoofd administratieve dienst 36
E. Veldpaus	hoofd technische dienst 36
A. Janssen	hoofd planmatig onderhoud 36
J. van Deelen	assistent-opzichter 38
H. Vink	onderhoudsmedewerker 32
Mw. M. Niënhaus - Brussen	administratief medewerkster 28
Mw. A. de Jong	administratief medewerkster 22
Mw. C. Barten - van Heteren	administratief medewerkster 34
Mw. A. Obdam – Terpstra	Maatschapp. medewerkster 22
Mw. A. Barten – Peters	huishoudelijke dienst 7,5
Mw. E. Gijsbers – Stegeman	huishoudelijke dienst 7,5

Klachtencommissie (tot 1 juli 2008)

J. Hulshof	voorzitter
G. Niels	secretaris
J. Noij	lid

Klachtencommissie (na 1 juli 2008)

G. Niels	voorzitter
M. van den Bergh	secretaris
J. Noij	lid

Bewonersraad

J. Lubberink	voorzitter en tweede penningmeester
Mw. M. Degen	secretaris
Mw. A. Goossen	penningmeester en tweede voorzitter
G. Hoogveld	tweede secretaris
Mw. I. Arndts	lid
B. Gunsing	lid
J. Driessen	adviseur

Woningbezit op 1 januari 2008: totaal 804

Administratief is het woningbezit ingedeeld in acht wijken. Achter de straatnaam het aantal woningen.

1. Lootakkers I: Bergakker (29), Distelakker (11), Dwarsakker (33), Grindakker (21), Langakker (16).
2. Lootakkers II: Gildestraat (68), Kloosterstraat (11), Scheepenenstraat (10), Schoutstraat (13), Stadsrechtenlaan (22).
3. Staatsliedenbuurt eo: Bernhardstraat (35), Christinastraat (16), Van der Duyn van Maasdamstraat (22), Van Hogendorpstraat (22), Van

- Limburg Stirumstraat (25), Margrietstraat (9), Schoolstraat (14).
4. Gerwardstraat eo.: Beatrixstraat (11), Gerwardstaat (45), Baron van Gendtlaan (2), Hendrik Braamstraat (10), Irenestraat (10), Raalt (20), Wilhelmiastraat (8).
5. Centrum: Burchtgraafstraat (21), Dijkstraat (10), Essenspasstraat (10), Van Halstraat (7), Julianastraat (10), Kleine Raalt (3), Sint Maartenstraat (16), Nieuwstraat (7), Plechelmastraat (9), Schoolstraat (6), Torenlaan (3).
6. Dries: Berkhof (32), Eikhof (36), Wilgenhof (4).
7. Zuidzijde Nijm.str.: Europalaan (10), Graaf van Gelrestraat (1), Huis te Gendt (25), Burg. Van der Meulenlaan (45), de Strang (12), Nijmeegsestraat (3), Poelwijk-laan (10).
8. Molenwijk: de Bonkelaar (4), de Kruigang (5), de Windroos (22).

Woningen naar type

Eengezinswoningen klein:	47
Eengezinswoningen groot:	501
Seniorenwoningen:	149
Multifunctioneel woningen:	23
HAT woningen:	44
Aanleunwoningen:	10
Woonzorgwoningen:	10
Begeleid wonen:	12

Wegens **overlijden** hebben wij afscheid moeten nemen van ons (gezins)lid:

Ben Wannet, echtgenoot van
Petra Wannet-Uijen

Geboren op 8 juli 1937 en
overleden op 18 september 2007

Toos Alofs-Pere, weduwe van Geert Alofs

Geboren op 29 november 1933 en
overleden op 16 december 2007

Willem Zwartkruis, zoon van
de familie Zwartkruis

Geboren op 16 juni 1976 en
overleden op 28 april 2008

Frits Hendriks, echtgenoot van
Lies Hendriks-Corbeek

Geboren op 26 november 1922 en
overleden op 19 mei 2008

Wij wensen de verwanten en vrienden veel
moed en sterkte met het verwerken van hun
verlies

Aanwinsten

Ontvangen van:

Ad Ekels: notulen van het Rode Kruis, Afdeling
Gendt vanaf 11-04-1979 t/m 12-07-1999

Tweestroom: oud vlaggetje van Pro Corpore

C. van Moerkerk, Kommerdijk, aantal bidprentjes

Mevr. A. Hutmacher-Scholten: 25 krantenknipsels over Gendt

Mevr. Anneke de Haan: kistje met o.a. Markpraat en foto's

Mevr. Toos Teunissen: boek Volksverhalen uit Gendt van Dinnissen

Theo Lenderink: bruikleen boek IJssellinie

Peter Janssen, Gildestraat, motorvoertuigbewijs uit 1946 en benzinebonnen

H. Pelkman: boekjes voetbalclub Hulhuizen

H. Pelkman: 2 visvergunningen De Snoek

Mevr. Helsen-Cornelissen: een doos met knipsels, bidprentjes en een boek Oorlogsverleden Huissen

Dhr. Keijzer: groot aantal medailles

J. Wouters: diverse zaken en oude kranten

Lawn Tennisclub Gendt: een grote koffiemachine

Wist u dat we gek op oude foto's, bidprentjes en verhalen zijn? U kunt ze bij ons kwijt.

Welkom nieuwe leden

Uit Gendt, tenzij anders vermeld:

P. Rutten, Druten

G. v. Gellecum

R. Niels

A.W.M. de Jong

H.B.T.M. Claassen

H.B. Cornelissen

E. Diets

J.W.M. Kregting

C. Sluiter-v. Moerkerk

M. Wilbrink

W.E.M. v. Woesik

C.H. van Moerkerk

A.J.P. v.d. Brink

H.J.W. Gerrits

Th.W.J. Verwaaijen

R. de Gier

W. Otemann

H. Bekker

J.J. Basten-Aarntzen

R. Cornelissen

R.H.W. Gerdson

B. Gerdson

J.H. Goossen

H. Jansen, Wychen

J. Janssen

F. Derksen, Oosterhout N.B.

G. Lenderink

P. Rasing

S. Bosman-Rensen, Zoetermeer

D. Peters, Huissen

J. Schouten

A. Langen-de Haan

A. Kuster, Bommel

23 nieuwe leden; dat moet wel een record zijn.
We zullen het eens nakijken.

Inmiddels hebben we 532 leden!!!

Colofon:

e-mail: historischekringgente@betuwe.net

website

www.historischekringgente.nl

Redactie Ganita mare:

Yvonne de Boer-Ravestein

Mia Gerrits-Bouwman

Henk Klaassen

Geert Visser

Onze redactie is te bereiken via bovenstaand e-mail adres, maar ook op de in de kolom hiernaast genoemde adressen en telefoonnummers

Huisvesting: in 'Villa Ganita'

Nijmeegsestraat 19, 6691 CK Gendt

Betalingen:

Hist.Kring Gente te Gendt

bank 1164 26 705

Visser,

Kard. de Jongstraat 2, 6687 LG Angeren,
tel. 026 3256718

Secretaris:

Yvonne de Boer,

Waterwolf 31, 6681 TH Bommel,
tel. 0481 422400

Penningmeester:

Geert Witjes,

De Haspel 9, 6691 PP Gendt,
tel. 0481 422851

Foto- en knipselarchief: Riet Berends-Peters,

Baron van Gendtlaan 7, 6691 ZH Gendt,
tel. 0481 422471

Genealogie:

Mia Gerrits-Bouwman,

Steenakker 11, 6691 DM Gendt,
tel. 0481 423543

Archeologie en geografie: Gerard Janssen,

Nijverheidsweg 15, 6691 EZ Gendt,
tel. 0481 431324

Presentaties:

Henk Klaassen,

v.d.Duyn van Maasdamstr. 8, 6691 CT Gendt,
tel. 0481 424253

Religie en restauratie:

Tom Nahon,

Langstraat 55, 6691 EB Gendt,
tel. 0481 422151

Algemene Zaken:

Harrie Scholten

Hendrik Braamstraat 2, 6691 ZB Gendt,
tel. 0481-421503

Drukwerk Ganita Mare: DATADRUUK Gendt

**Bestuur Historische
kring Gente**

Voorzitter:

Geert

Dit souvenir van vroeger zagen we bij de historische tuin in Lent; deze oude Hardie motorspuit om struiken en fruitbomen te bespuiten tegen schimmels en insecten

Welkom op de maandagavond vanaf 2000 uur en op de woensdagmorgen vanaf 0930 uur.

Al is het alleen maar voor de koffie

Bjènd zei: “Hei ok zo’n smèrrige smaak ien de smoel ‘s mondagssmers”?